

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 09 Temmuz 2015
Sayı: 65

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2839 Sayılı Milletvekili Seçim Kanunu ile 2820 Sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nda değişiklik yapılmasına dair kanun teklifim gerekçesiyle ekte sunulmuştur. Gereğini arz ederim.
25.06.2015

Av. Mahmut TANAL
İstanbul Milletvekili

TSMK KANUNLAR VE KARARLAR BSK LİGİ
09 Temmuz 2015
Numara:

T B M M GENEL EVRAK
09 Temmuz 2015
No : 6785

GENEL GEREKÇE

Siyasi partiler milli iradenin oluşması ve demokratik bir devlet ve toplum düzeni içinde ülkenin çağdaş medeniyet seviyesine ulaşması için en önemli kurumlardır. Demokratik seçim sistemlerinde; eşitlik, adalet, devletin tarafsızlığı, seçme, seçilme hak ve ilkelerinin etkin ve etkili bir şekilde kullanımına fırsat verilmesi zorunludur. Bu hak ve ilkelerin kullanımının etkinliğinin üzerine vurgu yapılmaması, ayrıntılı bir şekilde incelenmemesi, millet iradesinin ortaya konması ve hak ihlallerinin tespiti ile gerekli önlemlerin alınmasını imkansız kılacaktır.

Anayasa'da yer alan 'Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir.' ilkesinin uygulanabilirliği, millet iradesinin tam olarak seçim sonuçlarına yansımaya bağlıdır. Fakat ülkemizde uygulanan ve 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu'nun 33. maddesinin birinci fıkrasında belirlenen seçim barajı, partilerin aldıkları oy oranı nedeniyle TBMM'ye milletvekili olarak taşıyamadıkları için temsilde adalet ve eşitlik ilkelerini zedeler durumdadır.

Anayasamız siyasi partileri demokratik siyasi hayatın vazgeçilmez unsurları olarak görmektedir. Çoğulcu, demokratik bir sistemde, siyasi partiler hayati işlevlere sahiptirler. Toplumsal talepleri siyasal sisteme ulaştırarak, yurttaş ile siyasal sistem arasındaki etkileşime aracılık ederler. Seçimlere katılarak toplumsal iradenin ortaya çıkmasına ve bu iradenin Devlet yönetimine katılmasına aracılık ederek ulus egemenliğini hayata geçirirler. Bütün bu işlevleri nedeniyle siyasi partiler Anayasada demokratik siyasi hayatın vazgeçilmez unsurları olarak nitelendirilmişlerdir.

Uygulanmakta olan yüzde onluk baraj ile; siyasi partiler arasında fırsat eşitsizliği yaratılmakta, büyük partileri imtiyazlı duruma getirmekte ve küçük partilerin demokratik hayata katılmaları engellenmektedir. Mevcut baraj oranının yüzde beş olarak uygulanması halinde bu adaletsizlikler asgari hadde indirilecek, millet iradesi daha kapsamlı bir şekilde TBMM'ye yansıtacaktır.

Son seçimler ışığında, yaklaşık 50.000.000 seçmen olan ülkemizde % 10 oranı 5.000.000 seçmene tekabül etmektedir. 5.000.000 ve üzeri oy alabilmek için bütün ülke çapında ve yurtdışında faaliyetlerin sürekliliğinin sağlanması elzemdir. Bu nedenle seçim barajının yüzde 5'e indirilmesi ile birlikte barajı aşma potansiyeli taşıyan partilere de faaliyetlerini sürdürebilme olanağı tanımak için oy oranı dikkate alınmaksızın devlet yardımı yapılması demokratik bir tutum olacaktır. Seçimlere katılabilme koşullarına sahip fakat mali yetersizlikler nedeniyle faaliyetlerini sürdürmesi beklenmeyecek olan siyasi partilere, seçim sonucunda aldıkları oy oranı ile orantılanarak devlet yardımı yapılması ile seçim sistemlerinin daha demokratik yürütülmesi sağlanacaktır.

Kanun teklifi ile demokratik sistemin katılımcılık ve çoğulculuğu sağlayacak düzenleri kurması ve devam ettirmesi amaçlanmaktadır. Çünkü katılımcılık ve çoğulculuk; demokrasi kültürü, kalitesi ve gelişmesini sağlayacak, ülkemizde fikir zenginliği artıracaktır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Temsilde adaletin sağlanabilmesi için yüzde 10'luk seçim barajının yüzde 5'e düşürülmesi amaçlanmıştır.

MADDE 2- Barajı aşamayan ancak milletvekili genel seçimlerine katılan siyasi partiler de devlet yardımından yararlanabilecektir.

MADDE 2- Yürürlük maddesidir.

MADDE 3- Yürütme maddesidir.

MİLLETVEKİLİ SEÇİMİ KANUNU İLE SİYASİ PARTİLER KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN KANUN TEKLİFİ

MADDE 1 – 10/06/1983 tarihli ve 2839 Sayılı Milletvekili Seçim Kanununun 33 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “%10’unu” ibaresi “5’ini”, üçüncü fıkrasında yer alan “yüzde onluk” ibaresi “yüzde beşlik” olarak değiştirilmiştir.

MADDE 2 – Siyasi Partiler Kanunun Ek 1 maddesinin 5 inci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

‘Milletvekili genel seçimlerine katılma hakkı tanınan siyasi partilere de Devlet yardımı yapılır. Bu yardım en az Devlet yardımı alan siyasi partinin ikinci fıkra gereğince almış olduğu yardım ve genel seçimlerde aldığı toplam geçerli oy esas alınarak kazandıkları oyla orantılı olarak yapılır. Bu fıkra uyarınca yapılacak yardım bir milyon Türk Lirasından az olamaz. Bunun için her yıl Maliye Bakanlığı bütçesine yeterli ödenek konur.’

MADDE 3 – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4 – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

